

Mājas apogs pēc 24 gadiem – aculiecinieka stāsts

ULDIS ҪOLĀNS,
vainamoinen73@yahoo.co.uk

2017. gada 5. aprīlī mums ar Gaidi Grandānu bija ieplānota godam nopelnīta brīvdiena. Pirms tam bija veikta pūču ekspedīcija visas nakts garumā, kam sekoja sikputniņu uzskaitē no rīta un pēc tam vēl apodziņu provocēšana. Gulēts nebija 24 stundas. Pēc tāda maratona miega maratons šķita vislabākais risinājums. Tomēr ilgi gulēt tajā dienā nebija lemts. Slokas vēl nebija beigušas rīta riestu, kad Gaidis mani uzmodināja. Iemesls bija neliela pūčveidīgā putna attēls viedtālrunī, kas bija veicis ceļu no Mārupes caur e-pastiem pa maršrutu Laura Megne–Gatis Eriņš–Gaidis Grandāns.

Foto: P. Daknis

Mājas apogs *Athene noctua*, Mārupē, 05.04.2017.

“Paskaties, tas taču nav apodziņš?”, jautājums bija īss un konkrēts. Attēls nebija izcils, jo fotografēts ar telefonu, bet putns bija redzams pietiekami labi. Jā, pēc apodziņa viņš īsti neizskatījās – putns sēdēja slīpi uz žoga, galva bija lielāka nekā apodziņam, citāds krūšu svītrojums, arī pats putns, vērtējot pēc apkārtējiem priekšmetiem, izmēros bija paliels. Ja tas nav apodziņš, kas tad tas ir? Pūču sugu pie mums nav daudz, un nelielu pūču ir pavisam maz. Variants palika tikai viens – mājas apogs, suga, kura pēdējoreiz Latvijā droši konstatēta pagājušā gadsimta 90. gadu sākumā. Attēls tika pārsūtīts Kārlim Mille-ram, kurš mājas apogus nesen bija skatījis vaigā Grieķijā.

Viņš piekrita mūsu versijai par putna sugu, steigšus sēdās mašīnā un devās uz Mārupi. Pēc putna novē-

rotājas informācijas, apogs pēdējoreiz bija redzēts uz žoga deviņos no rīta. Tāpēc bija lielas cerības, ka viņš uzturas turpat apkārtnē, jo maz ticams, ka dienas laikā tas varētu sadūšoties uz kādu tālāku ceļojumu. Mēs ar Gaidi nospriedām, ka tādu iespēju garām laist nevar, un arī devāmies ceļā. Kamēr sasniedzām Rīgu, cerību liesma bija krietni noplakusi, jo Kārlis bija divas stundas klejojis pa konkrētā Mārupes nostūra ielām, taciņām un laukiem un neko apogam līdzīgu nebija sastapis. Atzinis apoga meklēšanas pasākumu par bezcerīgu, viņš atkāpās.

Mums ar Gaidi meklēšanas spars tomēr nebija zudis. Unnes ielas apkārtnē mūs gaidīja tādi putnu vērošanas korifeji kā Edgars Laucis, Uģis Piterāns un Sandis Laime. Satikāmies arī ar notikuma vaininieci Lauru, kas mums sikumos izstāstīja novērojuma detaļas un novēlēja veiksmi apoga meklējumos. Sadalījāmies grupās un sākām sistemātisku apkārtnes ķemmēšanu. Ātri vien kļuva skaidrs, ka šeit tādu vietu, kur varētu ielīst mājas apogs, ir vairāk nekā odu Lubāna klānos. Pēc pāris stundu bezrezultatīvas riņķošanas pozitīva rezultāta varbūtību mēs vērtējām uz 0,5%. Pozitīvais moments – ieradās papildspēki: Andris Avotiņš jun. un Pēteris Daknis.

Uz balsošanu tika liktas divas versijas: 1) putns ir aizlidojis, un viņu meklēt nav jēgas, 2) putns kaut kur dieno, jāgaida krēsla un tad jāmeklē aktīvāk. Vienbalsīgi uzvarēja otrā versija. Krēsli tuvojoties, atkal sadalījāmies grupās un mēģinājām putnu provocēt ar ierakstu. Biju grupā ar Gaidi un Sandi. Pēc laika klusumu pāršķēla mobilā telefona zvans. Andris bija pamanijis apogu uz jumta blakus mājai, kur tas bija redzēts no rīta. Līdz turieni mums bija kādi 300 m. Pēdējoreiz vairāk par 100 m biju skrējis augstskolas pirmajā kursā. Pēc 50 noskrietiem metriem sapratu, ka tādā stilā sasniegt finišu nav manos spēkos. Pārgāju uz pārvietošanās veidu, kas mums, latviešiem, tuvāks – soļošanu. Kā vēlāk izrādījās, steiga šoreiz tiešām bija lieka. Putns rāmi sēdēja uz jumta, un to bija iespējams aplūkot bez lieka stresa. Vēlāk tas uzsēdās uz skursteņa. Kaimiņu mājas īpašnieki tika iepazīstināti ar faktu, ka viņu ielā uz skursteņa sēž Latvijai unikāls putns, un viņi laipni atvēlēja mums apoga vērošanai savus bēniņus. No turienes, neskatoties uz lēnām tuvojošos tumsu, skats uz apogu bija izcils. Līdz tumsas atnākšanai vēl vairāk nekā desmit putnu fanu, tajā skaitā Kārlis, paguva apskatīt retumu. Bet tie, kas ieradās par vēl, vai mēģināja laimi no rīta un nākamās dienas vakarā, palika tukšā.

Summary

The Little Owl after 24 years – an Eyewitness Account /Uldis Ҫolāns/

Information about the sighting of an unidentified owl in Mārupe near Riga on April 5, 2017 reached the author of this article after a full night of field work. The bird in the photo was identified as a Little Owl *Athene noctua* – a very rare species in Latvia, last observed 24 years ago. Birdwatchers came to the site of the original sighting and after much searching and waiting they successfully observed the owl.